

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **15951109**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN'IN
TBMM 7/36880 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/36880
652

SORULAR

Kocaeli'nin batı ilçelerinde son bir hafta içinde yaşanan yapısal çökmeler ve kolon çatlakları, bölgenin zemin yapısına, bina stoğunun dayanıklılığına ve denetim süreçlerine ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmuştur. 29 Ekim sabahı Kocaeli'nin Gebze ilçesi Mevlana Mahallesi'nde 7 katlı bir bina tamamen çökmüş, Bilir ailesinden dört vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yalnızca 18 yaşındaki bir genç kız mucize eseri kurtarılmıştır. Bu olayın ardından yapılan incelemelerde 21 bina, 28 iş yeri ve 79 bağımsız bölüm tedbir amaçlı boşaltılmış, boşlatılan 21 bina hakkında yıkım kararı verilmiştir ve uzman ekiplerin çalışmaları hâlâ sürmektedir.

Bu acı olayın üzerinden yalnızca birkaç gün geçmişken, bu kez Darıca ve Çayırova'da benzer gelişmeler yaşanmıştır. Darıca Fevzi Çakmak Mahallesi'nde bir binanın kolonlarında çatlaklar tespit edilmiş, bina mühürlenmiş, 15 kişi tahliye edilmiştir. Çayırova'da bir dükkânın kolonlarında ciddi çatlaklar belirlenmiş, mühendislik incelemeleri başlatılmış, bina sakinleri henüz resmi tahliye kararı alınmadan kendi imkânlarıyla evlerini boşaltmıştır.

Bir hafta içinde aynı bölgede, farklı ilçelerde art arda yaşanan bu olaylar, bölgenin zemin durumu, yer altı hareketliliği, plansız yapılaşma ve yetersiz denetim süreçleri hakkında ciddi endişeler uyandırmaktadır. Kocaeli, Doğu Marmara fay hatlarının etkilediği bir deprem bölgesi olup, mevcut yapı stokunun dayanıklılığı ve zemin hareketlerinin incelenmesi hayati öneme sahiptir. Kocaeli'nin batısında yaşanan bu gelişmeler, şehrin geneline yayılabilecek daha büyük risklerin habercisi olabilir. Bu nedenle hem zemin hem yapı güvenliği yönünden kapsamlı bir inceleme yapılması, kamuoyuna şeffaf bilgi verilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması elzemdir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1) Gebze'deki bina çökmesi sonrasında yapılan zemin araştırması, sondaj, jeolojik-jeoteknik inceleme ve yapı güvenliği analizlerinin sonuçları nedir? Kamuoyu ile paylaşılması planlanmakta mıdır?
- 2) Darıca ve Çayırova'da kolonlarında çatlak tespit edilen binalarda yapılan teknik inceleme sonuçları Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu binaların risk seviyesi nedir?
- 3) Bir hafta içinde aynı bölgede farklı ilçelerde ortaya çıkan yapısal sorunların zemin kaynaklı olabileceğine dair Bakanlığınızın bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır? Bu ihtimal araştırılmakta mıdır?
- 4) Kocaeli'nin batı ilçelerinde (Gebze, Darıca, Çayırova) geniş ölçekli bir zemin etüdü ve mikro-bölgeleme çalışması yapılmakta mıdır? Yapılmıyorsa neden beklenmektedir?
- 5) Son yaşanan olaylar göz önüne alındığında, bölgedeki yapı stoğunun deprem dayanıklılığına yönelik acil tarama çalışması başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa kaç bina incelenmiştir?
- 6) Darıca ve Çayırova'da kolon çatlağı tespit edilen binaların geçmişte imar affından yararlanıp yararlanmadığı araştırılmış mıdır?

- 7) Sıklaşan bu yapısal sorunların neden kaynaklandığına ilişkin Bakanlık tarafından bilimsel bir değerlendirme raporu hazırlanmakta mıdır? Hazırlanıyorsa ne zaman yayımlanacaktır?
- 8) Kocaeli'nin batı bölgesindeki yer altı hareketlerine ilişkin AFAD, MTA ve üniversiteler tarafından yürütölen güncel bir çalışma var mıdır? Olası mikro-deprem, zemin sıvılaşması veya kayma riskleri araştırılmış mıdır?
- 9) Kocaeli Şehir Hastanesi çevresinde artan yapılaşmanın, trafik yükünün ve yoğun inşaat faaliyetlerinin zemin davranışına etkisine yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
- 10) Bölge halkının tedirginliğini gidermek için Bakanlığınız tarafından şeffaf bir bilgilendirme toplantısı, risk haritası yayımlanması veya acil eylem planı duyurusu yapılması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

Kocaeli ili, Gebze ilçesi, Mustafapaşa mahallesi, 3007 ada, 7 parsel numaralı taşınmaz üzerindeki çöken binaya Yapı Kayıt Belgesi sorgu sisteminde yapılan incelemede herhangi bir Yapı Kayıt Belgesi alınmadığı tespit edilmiştir. 29.10.2025 tarihinde kendiliğinden çöken binaya ilişkin ayrıca Kentsel Dönüşüm Başkanlığımız ARAAD bilgi sisteminde yapılan incelemede herhangi bir başvuru bulunmadığı görölmüştür.

Kocaeli ili Gebze ilçesi Mevlana mahallesinde bulunan Aslan Apartmanı, zeminde oluşın çukur nedeniyle devrilerek yıkılmıştır. Olay üzerine Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz, AFAD, Büyükşehir Belediyesi ve Gebze Belediyesiyle alanda incelemeler yapılmış olup, yıkılan bina etrafındaki 21 bina tedbir amaçlı tahliye edilmiştir.

Kocaeli ilinde afet etkisi belirleme çalışmaları kapsamında tahliye edilen yapılar hakkında 6306 sayılı Kanun uyarınca Bakanlığımızın 11.11.2025 tarihli ve 389841 sayılı oluru ile anılan Kanunun 6A maddesi doğrultusunda çalışma başlatılmıştır. Resen yapılan riskli yapı tespit işlemleri kapsamında 20 adet yapıdan 17 tanesi riskli yapı olarak tespit edilmiş diğer üçü Riskli Yapı tespit esaslarına göre "Risksiz" olarak tespit edilmiştir. Ayrıca riskli yapı tespitlerine yönelik yapılan itirazlar üzerine Sakarya ili Merkezli Riskli Yapı Tespiti İtiraz Deęerlendirme Heyetinin çalışmaları devam etmektedir.